

P E R S B E R I C H T lezing en boekpresentatie op 12 september

'Venus is geen vamp': de oeroude venuskunst is sacraal en niet erotisch

Net als godsdiensthistoricus dr Annine van der Meer dit voorjaar de laatste hand legt aan haar manuscript over venuskunst, haalt de Venus van Hohle Fels als vamp en pin-up de krantenkoppen. De archeologen van het opgravingsteam wakkeren het beeld van prehistorische porno aan, terwijl gedegen onderzoek van Van der Meer aantoonde dat het wereldwijd gaat om sacrale voorchristelijke vrouwelijke kunst die in het teken staat van leven, dood en wedergeboorte. Op 12 september levert zij dit bewijs tijdens de boekpresentatie en de opening van het tweede Academiejaar van Academie PanSophia, kenniscentrum matriarchaat en eenheidsbewustzijn.

Het is zeker niet voor eerst dat een beeldje van de oervrouw wordt geassocieerd met onzedigheid. In 1864 ontdekt de Franse Markies Paul de la Vibraye op zijn landgoed in de vallei van de Vézère (Dordogne) een ivoren beeldje van een naakte vrouw, een meisje nog, uit ca. 14.000 v. Chr. Ze heeft een flink uitgesneden snede, geen hoofd, armen of borsten. De markies kent zijn klassieken en herinnert zich de Venus pudica, de decente of ingetogen Venus, die haar schaamstreek en een van haar borsten probeert te bedekken. Dat doet het afgebeelde meisje niet en daarom noemt de markies haar gekscherend Venus impudique, de onzedige Venus. Dit beeldje is het eerste venusbeeldje dat is teruggevonden. Ook in andere landen worden venusbeeldjes opgegraven en de vaak volumineuze omvang, ongeganeerde naaktheid, de soms prangende borsten en de verwijde vulva van waaruit zij op het punt staat te baren, zetten de eerste mannelijke archeologen in de 19^e eeuw op het verkeerde been en doen hen louter denken aan erotiek en pornografie. Tot op de dag van vandaag kijken velen nog steeds op deze manier naar de venuskunst.

Echter, de laatste decennia komen er steeds meer wetenschappers, waaronder veel vrouwen en onderzoekers uit voormalige Oostbloklanden, die op een andere manier naar de feiten te kijken en zo tot nieuwe inzichten komen. Zij schetsen een ander, vrouwvriendelijker beeld van de prehistorie: in de groepen jagers-verzamelaars en vroege landbouwers neemt de vrouw in biologisch, spiritueel en economisch opzicht een belangrijke en gerespecteerde positie in. Langs 'een as van vrouwelijke iconografie' die zich vanuit West-Frankrijk over de vele duizenden kilometers van het Europese en Aziatische continent tot in uiterste puntje van Siberië uitstrekt, is in diverse nederzettingen van jagers-verzamelaars veel vrouwelijke venuskunst gevonden. De venusbeeldjes vertonen opvallende symboolovereenkomsten, die de westerse archeologie tot nu toe toeschrijft aan toeval en daarmee gewoonweg niet verklaart. Annine van der Meer heeft door een vergelijkende studie de venuskunst in kaart gebracht met een typologie en classificatie van soorten en stijlen. Het gaat niet alleen om de Venus van Willendorf, Venus van Lespugue en de Ladies van Malta - om maar een paar bekende te noemen. Wereldwijd zijn er tienduizenden exemplaren van venuskunst (beeldjes, schilderijen en andere kunstvormen) gevonden. Van der Meer plaatst de varianten en lichaamshoudingen in een chronologisch kader van 35.000 v. Chr. tot 0 tegen de achtergrond van een complexer wordende samenleving. De venuskunst laat zien dat de positie van de vrouw en dus het vrouwbeeld verslechtert. Vervolgens behandelt zij verschillende thema's en de bijbehorende symbolen dwars door tal van oude culturen heen tot het jaar 0. De thema's zijn: Venus' vormen en getallen, haar lievelingsplekken, haar partnerdieren, haar geliefde bomen en planten, haar opvallendste lichaamsdelen, haar favoriete kleding, hoofdtooi en uitrusting, en haar kenmerkende lichaamshoudingen. Tot slot besteedt Van der Meer aandacht voor de christelijke Maria, die veel van Venus' symbooltaal meeneemt naar de christelijke periode.

Al in de jaren tachtig zet prof dr Gilles Quispel, hoogleraar geschiedenis van het vroege christendom aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, zijn studente op het spoor van de venustraditie. In haar studietijd legt hij regelmatig de verbinding tussen de zwarte Venus van Lespugue en de zwarte Madonna. Hij spoort haar in 1989 aan om naast de Nag Hammadi-geschriften waarin zij zich op dat moment verdiept, *The Language of the Goddess* van Marija Gimbutas te lezen. Op dat moment begrijpt ze niet veel van Gimbutas' beeldtaal, de stortvloed aan sacraal-vrouwelijke symbolen. Het heeft enige tijd geduurd, maar het door hem gezaaide zaad is tot wasdom gekomen. Eerst in het boek *Van Venus tot Madonna, een verborgen geschiedenis* en dan nu met *Venus is geen vamp, het vrouwbeeld in 35.000 jaar venuskunst*. Met dit boek geeft Van der Meer ons een deel van onze geschiedenis terug.

Lezing en boekpresentatie:

Op 12 september 2009 13.30-17.00 uur geeft Annine van der Meer een lezing over *Venus is geen vamp* tijdens de opening van het 2^e Academiejaar van Academie PanSophia, kenniscentrum matriarchaat en eenheidsbewustzijn, in De Kandelaar in Holten. Toegang: 10,00 p.p. Aanmelden via www.AcademiePanSophia.nl of 0612119196

Over de auteur:

Dr Annine van der Meer (1953) is godsdiensthistoricus en theoloog. Zij promoveerde in 1989 bij Professor Gilles Quispel. Eerder schreef zij *Van Venus tot Madonna, een verborgen geschiedenis* en *Van Sophia tot Maria, de wedergeboorte van de verborgen Moeder in de 21^e eeuw*. Zij is oprichter, voorzitter en docent van de academie PanSophia, kenniscentrum matriarchaat en eenheidsbewustzijn. Deze organisatie stelt zich onder andere ten doel stelt de vrouwelijke god, de vrouwelijke waarden en de bijdrage van vrouwen in oude en eigentijdse culturen te herontdekken.

Voor informatie zie www.AcademiePanSophia.nl en www.anninevandermeer.nl

Over het boek:

Venus is geen vamp, het vrouwbeeld in 35.000 jaar venuskunst, Annine van der Meer, 456 pagina's, ca. 1000 afbeeldingen in kleur en zwart/wit, € 49,50, verschijnt 12 september 2009, 2^e publicatie in de serie van Academie PanSophia, een uitgave van A3 boeken, Geesteren, www.A3boeken.nl

Perscontact:

Adrie Beyen, uitgever A3 boeken, T 0545 48 11 40, A3com@planet.nl